

Arvoisa maa- ja metsätalousministeri Sirkka-Liisa Anttila

SUOMEEN TULEE LUODA LOHISTRATEGIA

Lohi, Lapin maakuntakala, on jokinen luonnonvara, kansallisomaisuutemme. Lohi ansaitsee oman toimintaohjelmansa.

Paljon kiitosta saanut SAP, Salmon Action Plan, on Itämeren rantavaltioiden 1997 sopima ohjelma luonnonlohien pelastamiseksi. SAP perustuu Gdanskin sopimukseen vuodelta 1973 ja muihin kansainvälisiin sopimuksiin. SAP: n aika on käytännössä jo päättynyt. Euroopan Komissio on valmistelemassa uutta Itämeren lohien hoitosuunnitelmaa vuodesta 2010 alkaen.

Lohi on kalastusmatkailun kannalta kaikkein arvokkain kala. Valmisteilla olevan Itämeren lohien uuden hoitosuunnitelman rinnalla Suomen tulee nyt luoda oma lohistrategia, johon sisältyy lohien suojeluun, tutkimukseen ja lohivarannon hyödyntämiseen liittyvät asiat.

Tämän lisäksi tulee käsitellä padottujen jokien vaelluspoikastuotantoalueiden uudelleen hyödyntäminen. Tähän meitä velvoittaa ennen kaikkea moraalinen vastuamme niistä lohikannoista, jotka eivät pääse vaellusesteen vuoksi kutupaikoilleen. Suomen ratifioima Rion sopimus on jo kauan velvoittanut allekirjoittajiaan ryhtymään toimenpiteisiin kalakantojen ”*palauttamiseksi asianmukaisissa olosuhteissa luonnolliseen elinympäristöönsä*”.

Lohistrategian laatimisen aika on juuri nyt myös sen vuoksi, että kalastuslain uudistustyö on käynnistynyt. Osa lohistrategiasta tulee kirjata uuteen kalastuslakiin hallitusohjelman mukaisesti.

Olemme tietoisia siitä, että ministeriönkin suuntaan on esitetty monenlaisia toiveita lohivarannon hyödyntämiseksi. Osa vaatii kalastuksen vapauttamista ja toiset sen täydellistä kieltämistä. Mielestämme nyt on aika katsoa asioita harkiten, **k a i k k i e n** tosiasioiden valossa.

Yhden tai kahden vuoden kokemusten perusteella ei voida muuttaa lainsäädäntöä asiassa, missä trendit ja syklit ovat huomattavasti pidempiä. Viimeisetkin luonnonlohikannat olivat pitkällisen liikakalastuksen ja muiden tekijöiden vaikutuksista SAP: n mukaan ”*lähellä häviämistään 70 ja 80-luvuilla*”. Se sykli tuntui jokivarsilla pitkältä.

Toki voidaan tarkastella, mitä vaikutuksia esimerkiksi viime vuonna säädetyllä lohiasetuksella on yhden vuoden kokemuksella ollut. Mikä saattaisi olla suunta eri lohikannoilla? Miten kehittyi rannikkokalastuksen saalis ja yksikköhinta. Miten kävi kalastusmatkailun?

Esitämme, että Suomeen laaditaan lohistrategia ennen minkäänlaisten uusien, lohien kalastusta koskevien, säädösten tekemistä. Ainoana poikkeuksena tulee päättää terminaali-alueista, joissa kalastus ei tällä hetkellä tapahdu kansainvälisten päätösten mukaisesti.

Kunnioitavasti

Suomen Kalastusmatkailuyrittäjät ry
Vesa Kaulanen, pj

Tornio-Muoniojokiseura ry
Kalervo Aska, pj

Lapin Vapaa-ajankalastajat ry
Jorma Kaaretkoski, pj

FAKTA ITÄMEREN ALUEEN LOHISTA

Lohikantaa ja lohien kalastusta säätelee pääsääntöisesti luonnonlohen tila. Lohi on yhä selvemmin jokinen luonnonvara. Suomessa on jäljellä pari luonnonkantaa, mutta luontaista lisääntymistä on muutamissa muissakin joissa ja sitä kehitystä voidaan haluttaessa vahvistaa.

YK:n kansainvälisen merioikeussopimuksen V:n osan 66. artikla vuodelta 1982 määrittelee jokikutuisille vaelluskaloille kutuvaltioperiaatteen. Suomi allekirjoitti sopimuksen 19.12.2003.

Suomi käynnisti radikaalin kansallisen aikasäätelyn jo ennen SAP –ohjelmaa. Sen sekä kansainvälisen säätelyn yhteisvaikutuksena lohikannat alkoivat elpyä.

Heikot lohikannat elpyvät hitaasti. M74 oireyhtymän aiheuttama kuolleisuus on tällä hetkellä alhaisella tasolla, mutta ICES:n mukaan M74 ansaitsee jatkossakin erityistä huomiota. Nuorten lohien selviytyminen oli seurantahistoriansa alhaisimmalla tasolla vuosina 2004-2006. Vuonna 2007 eloonjäanti näyttää parantuneen, mutta yhden vuoden perusteella ei voi vielä päätellä, onko trendi eloonjäännissä muuttunut. (EK, ICES)

Itämereen istutetaan vuosittain n. 5,5 milj. lohta. Luonnonpoikasia lähtee joista n.2,5 milj. kappaletta; merialueen lohisaalis on kuitenkin **suurimmaksi osaksi** luonnonlohta. (ICES)

Ammattikalastuksen lohisaaliin arvo on **0,5 %** kaikkien lajien saaliin arvosta Itämerellä. (EK)

Dioksiini on vähentänyt kalastusta Tanskassa ja Latviassa. Suomella on poikkeuslupa.

Itämeren lohisaaliin arvo on n. **2,5 miljoonaa** euroa. (ICES)

Itämeren ja siihen laskevien jokien urheilukalastuksen arvo on jo nyt noin **20 miljoonaa** euroa. (EKA)

Pohjanlahden ammattikalastuksen lohisaaliin arvo on **alle 0,8 miljoonaa** euroa. (ICES)

Suomenpuoleisen Tornionjoen ja Simojoen urheilukalastuksen arvo on rahankäytöllä mitattuna **yli 3 miljoonaa** euroa. (RKTL)

Muutosvaikutuksesta viime vuodelle voidaan sanoa: rannikolle ja jokiin vaeltava lohimäärä kasvoi.

Rannikkokalastuksen **saalis kasvoi 50 %**. Lohen **hinta laski n. 10 %**. (RKTL)

2000-luvun parhaana vuonna 2008 Torniojoen saalisvarmuus oli yhtä kalaa kohden 25 tuntia soutua.

Lohisaalis kasvoi Tornionjoella n. 2,5 -kertaisesti. (RKTL) Tähän vaikuttivat ajoverkkokalastuksen lopettaminen ja erittäin hyvät pyyntiolosuhteet.

Urheilukalastuksen arvo Tornionjoella **kasvoi miljoolla eurolla**. (2 M€ > 3 M€ RKTL)

Kyseinen **kasvu on suurempi** kuin Pohjanlahden ammattikalastuksen koko lohisaaliin arvo.

Jos lisäpotentiaalia haetaan merikalastukselle, on se otettava **pääomasta**, kutukannasta.

Jos Torniojoelta 2008 pyydetty n. 57 tonnia (RKTL) lohta olisi pyydetty ammattikalastuksessa mereltä, olisi sen arvo toteutuneella keskihinnalla ollut noin **0,2 miljoonaa** euroa.